

ROVARTANI LAPOK

HAVI FOLYÓIRAT

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A HASZNOS ÉS KÁRTÉKONY ROVAROKRA

XIX. KÖTET.

1912 JANUÁR

1. FÜZET.

Hogyan gyűjtsünk?

Irta: CSIKI ERNŐ.

Nem régen HEIKERTINGER és WAGNER tanulságos czikkeiben¹ foglalkoztak a bogárhálóval való gyűjtéssel és sok megszívlelendő dolgot mondtak el, a mivel foglalkoznunk nem árt.

Gyűjtőink, első sorban bogárgyűjtőink, többnyire a végletekbe esnek. Az egyik a kövek felforgatásában leli legnagyobb örömét, a másiknak a bogárrosta a mindene, a harmadik úgyszólván csak a bogárhálóval gyűjt, a legtöbben pedig csak azt gyűjtik a mi éppen a szemük elé kerül. Ilyen gyűjtési módok mellett azután esodálkoznak, hogy bizonyos fajok sohse kerülnek gyűjtőüvegükbe, sőt hogy tovább menjünk saját megszokott gyűjtésmódjokkal még sok olyan fajt se tudnak megtalálni, melyet különben csak az ő kedvelt gyűjtésmódjokkal lehet gyűjteni.

Ennek leginkább az az oka, hogy egyoldalú gyűjtésmódjuk mellett is nagyon válogatóság, nem gyűjtenek mindenütt, minden helyen, talán mert megszokták, hogy csak hagyományos helyeiken évről-évre mindig ugyanazokat az állatokat keressék. Az bizonyos, hogy egyes helyek felette gazdag zsákmányt nyújtanak, amellet azonban a kevésbé kecsegtető helyeket is fel kell keresnünk, mert sokszor éppen ezek lehetnek valamely speeziális faj lakóhelyei.

Nálunk a gyűjtők legnagyobbbrészt a bogárhálóval való gyűjtés kedvelői, emellet aztán elhanyagolják a többi gyűjtési módot, pedig a bogárhálóval való gyűjtést is csak úgy minden terv nélkül végzik. Nem az a fő, hogy a mikor a rétek a legszebb virágpompában díszlenek, hogy akkor vegyük csak elő hálónkat és azokat

¹ FR. HEIKERTINGER: Zur Praxis des Käferfanges mit dem Kätscher. I. Über Sammelzeit. (Wiener Entom. Zeitg. XXX, 1911, p. 227—233); II. Über Sammelorte. (U. o. p. 247—261).

² H. WAGNER: Zur Kätschertechnik. (Einige kleine Zusätze zu F. Heikertingers, Praxis des Käferfanges mit dem Kätscher). (U. o. XXX, 1911, p. 263—268).

irgalmatlanul végigkaszáljuk, vagy a mikor látjuk, hogy mindig csak ugyanazokat a közönséges fajokat gyűjtjük, a gyűjtéssel egyáltalában felhagyjunk.

A bogárhálóval való gyűjtésnél sok mindenre kell figyelemmel lenni. Elsősorban tájékozódnunk kell a vidék növényzetéről, sőt ismernünk kell a növényeket, hogy bizonyos fajokat a tápnövényükön kereshessünk fel. Ismernünk kell a vidék földtani viszonyait, mert hiába keressük állatunkat tápnövényén, ha az nem áll megfelelő talajon, mert az állatnak szüksége van olyan tápanyagra, melyet növénye csak megfelelő talajon nyújthat neki. Figyelniünk kell a növényzet összetételére, csoportosulására, a talaj száraz vagy nedves voltára, a hely konfigurációjára. Mindezek mellett nem elegendő, ha pl. tudjuk, hogy állatunk ezen és ezen a növényen található, ha a növény meszes talajon áll, ha a talaj emellett vizenyős stb., mert tudnunk kell azt is, hogy melyik időben (hónap, hét vagy nap) és a nap melyik szakában, de az is fontos, hogy a növény melyik részén keressük. Előfordul pl. hogy tudjuk a faj pontos termőhelyét, tápnövényét, előfordulásának idejét stb., mindamelllett a legszorgalmasabb kaszálás sem eredményez egyetlen példányt vagy legfeljebb egynéhányat. Sok esetben ugyanis csak a növények felső részét kaszáljuk le hálónkkal, a keresett állat pedig a legalsó leveleken vagy azok alatt található. Nagyon fontos a nap szaka is, hogy mikor található a keresett fajt, mert némely faj kora reggel található csak, amikor a növényzetet még harmat fedi, ilyenkor nem kell sajnálni, hogyha a háló vizes lesz, de a háló vizes tartalmának nehezebb átnézésétől sem kell idegenkedni. Van sok faj, melyet hiába keressünk egy bizonyos helyen, pedig ha ugyanazt a helyet akár csak rövid idő múlva, egy elvonult záporosó után újból végigkaszáljuk, a vizes növényzeten esetleg százával gyűjthetjük az állatot. A mint ebből láthatjuk sok faj csak vizes növényzetről gyűjthető. Más fajok csak a késő délelőtti vagy a déli órákban kerülnek elő, mások bevárják a naplemente idejét, sőt egyesek csak az éjjeli órákban kerülnek elő. Van nem egy ritkának vélt bogárfaj, melyből csak kivételesen gyűjthetünk egy-egy példányt, pedig ha lámpavilágítás mellett kaszáljuk le éjjel termőhelyén a növényzetet, nem egyszer százszámra gyűjthetjük össze. Nem kell idegenkednünk a nyári kiszáritotta, száraz növényzettől sem, mert sok faj éppen a rétek üde növényzetében fejlődik és már csak a mikor a nyári meleg már kiszáritotta a növényzetet, kerülnek arra mint kifejlődött állatok. Tehát vegyük általános szabálynak, hogy a bogárhálóval a legkoraibb tavasztól a legkésőbb ősziig gyűjtsünk mindenütt, emellett részésítsük figyelemben nemcsak a szépen virágzó növényzetet, hanem a legegyszerűbb gyom, a kibuvó levél, a tüskés bogáncs, a száraz kóró,

a szemétdomb ruderalis növényzete stb. mind képezze figyelmünk tárgyát. Végül még megemlítendő, hogy annak sincs értelme, ha buzgón végigkaszáljuk a gyűjtőterületet, mert az ilyen gyűjtés mellett okulni nem igen fogunk, nekünk úgyszólván minden egyes növényfajt külön-külön kell figyelmünkbe vennünk, mert csak így fogjuk a különböző körülmények között élő fajokat megtalálni. Itt sem kell válogatnunk a nedves, vizes vagy száraz átrostálendő anyag között, mert ha a hely nem is felel meg, legalább meg kell győződni arról, hogy ott tényleg nincsen semmi és akkor sohse fogjuk később sajnálni, hogy még meg se kíséreltük azon a helyen a gyűjtést. Szóval akármilyen gyűjtési módot alkalmazunk, sohse legyünk válogatósak, a bogárhálóval vizsgáljunk meg minden növényt, a rostával minden megrostálható anyagot rostáljunk át, a legkisebb heverő kő alatt épúgy keressünk állatot mint az óriási alatt stb.

Ha mindenre tekintettel leszünk, figyelmünket mindenre és mindenfelé fordítjuk, nemcsak gyűjtésünk eredményével leszünk megelégedve, gyűjteményünk nem egy hézagát fogjuk szép sorozatokkal kitölthetni, hanem betekintést nyerünk az állatok ökológiai viszonyaiba, beletekinthetünk az állatok érdekes és legtöbb esetben ismeretlen életviszonyaiba, a mivel a természet ezer és ezer titkának megismerésével, az iránta való szeretetünk és érdeklődésünk is növekedni fog.

Új bogarak Trencsén-vármegyéből.

Irta: LACZÓ JÓZSEF.

Alábbiakban néhány újonnan felfedezett bogárfajváltozatot és egy új fajt akarok leírni, melyek nemcsak megyénk, hanem hazánk faunáját is hivatvák gazdagítani.

1. *Bradycellus harpalinus* SERV. var. *Csikii* LACZÓ, nov. var.

A typo differt: corpore toto aterrimo, elytris postice latoribus, pronoto elytrisque haud ferrugineo-marginatis.

Hungariae septentr.-occid.: pagus Pého (Com. Trencsén)

Olyan mint a törzsfaj, teste azonban egészen fekete, az előtor hátán és a szárnyfedőkön sárgás-barna szegély nélkül, a szárnyfedők hátul pedig szélesebbek.

Előfordul Pého környékén Trencsén-vármegyében.

Ezt az új fajváltozatot CSIKI ERNŐ nemzeti múzeumi őr tisztelőre nevezttem el.